

De golf van woede in het Verenigd Koninkrijk

De bourgeoisie eist nieuwe opofferingen, de arbeidersklasse antwoordt met strijd!

‘Enough is enough’, ‘teveel is teveel’. Dit is de kreet die de laatste weken in het Verenigd Koninkrijk van mond tot mond is gegaan en zich van staking tot staking heeft verspreid. Bij deze massale beweging, die met verwijzing naar ‘De winter van de woede’ van 1979, ‘De zomer van de woede’ wordt genoemd, zijn elke dag arbeiders in steeds meer sectoren betrokken: personeel bij de spoorwegen, de Londense metro, bij British Telecom, de arbeiders bij de post, dokwerkers in Felixstowe (een vitale haven in Groot-Brittannië), de vuilnismannen en de buschauffeurs in verschillende delen van het land, de arbeiders bij Amazon, enz. Vandaag de transportarbeiders, morgen de gezondheidswerkers en leraren.

Alle journalisten en commentatoren merken op dat dit de grootste arbeidersbeweging in dit land is sinds tientallen jaren; je moet teruggaan tot de grote stakingen van 1979 om een grotere, massalere beweging te vinden. Een beweging van deze omvang in een land zo groot als het Verenigd Koninkrijk is geen ‘lokale’ gebeurtenis. Het is een gebeurtenis van internationale betekenis, een boodschap aan de uitgebuitenen van alle landen.

Op de aanvallen op de levensvoorwaarden van alle uitgebuitenen, is slechts één antwoord mogelijk: klassenstrijd

Tientallen jaren hebben de opeenvolgende Britse regeringen, net als en zelfs meer dan in andere geïndustrialiseerde landen, onophoudelijk de levens- en werkomstandigheden aangevallen met één enkel leidmotief: het onzekerder en flexibeler maken in naam van de nationale concurrentiepositie en de winsten. De aanvallen hebben de afgelopen jaren een dusdanig niveau bereikt dat de kindersterfte in dit land (volgens het medische tijdschrift BJM Open) sinds 2014 ‘een ongekende stijging’ heeft gekend.

Daarom vormt de huidige explosie van de inflatie een ware tsunami. Met 10,1% prijsstijgingen op jaarbasis in juli, 13% voorspeld voor oktober, 18% in januari, is de schade verwoestend. “Veel mensen zouden gedwongen kunnen worden te kiezen tussen maaltijden overslaan om hun huis te verwarmen, of in de kou en vocht leven”, zo waarschuwde de NHS. Een stijging van de gas- en elektriciteitsprijzen met 54% op 1 april en 78% op 1 oktober maakt de situatie in feite onhoudbaar.

Terwijl de Britse arbeiders in de afgelopen decennia niet de kracht hadden gevonden om te reageren, nog steeds buiten wisten van de jaren 1980 van Thatcher, is de mobilisatie nu eindelijk op het niveau van de aanvallen die zij te verduren krijgen,

In het verleden behoorden de Britse arbeiders tot de meest strijdvaardigste in de wereld. Afgaande op het aantal stakingsdagen was ‘De winter van woede’ van 1979 van alle landen na mei 1968 in Frankrijk, de meest massale beweging, zelfs nog vóór de ‘hete herfst’ van 1969 in Italië. Het was deze enorme strijdbaarheid die de regering van Margareth Thatcher blijvend in de kiem had weten te smoren door de arbeiders een reeks bittere nederlagen toe te brengen, met name tijdens de mijnwerkersstaking in 1985. Deze nederlaag vormde een keerpunt, dat van de langdurige teruggang van de strijdbaarheid van de arbeiders het Verenigd Koninkrijk; zij luidde zelfs de algemene teruggang in van de arbeidersstrijdbaarheid in de wereld. Vijf jaar later, in 1990, eindigde de ineenstorting van de USSR, bedrieglijk voorgesteld als een ‘socialistisch’ regime, en de niet minder leugenachtige aankondiging van de ‘dood van het communisme’ en de ‘definitieve triomf van het kapitalisme’ met een kaakslag voor de arbeiders van de hele wereld. Sindsdien hebben zij, beroofd van het perspectief en met de aantasting van het vertrouwen en klasse-identiteit, in het Verenigd Koninkrijk nog meer dan elders, steeds meer te lijden gehad van de aanvallen van alle regeringen, zonder dat zij in staat waren echt terug te vechten. De massale betogingen in Frankrijk van de laatste jaren zijn vaak een uitzondering geweest.

Maar de woede heeft zich opgehoopt en vandaag, tegenover de aanvallen van de bourgeoisie, laat de arbeidersklasse in het Verenigd Koninkrijk zien dat zij opnieuw bereid is te vechten voor haar waardigheid, om de opofferingen te weigeren die het kapi-

taal onophoudelijk oplegt. En eens te meer is dit de belangrijkste weerspiegeling van de internationale dynamiek: afgelopen winter begonnen in Spanje en de VS stakingen uit te breken; deze zomer hebben we ook Duitsland en België te maken gehad met stakingen; voor de komende maanden kondigen alle commentatoren ‘een explosieve sociale situatie’ aan in Frankrijk en Italië. Het is onmogelijk te voorspellen waar en wanneer de strijdwill van de arbeiders zich in de nabije toekomst op grote schaal zal manifesteren, maar één ding is zeker: de omvang van de huidige arbeidersmobilisatie in het Verenigd Koninkrijk is een belangrijk historisch gegeven: de dagen van passiviteit en onderwerping zijn voorbij. De nieuwe generaties arbeiders steken de kop op.

Klassenstrijd tegenover de imperialistische oorlog

De betekenis van deze beweging blijft niet beperkt tot het feit dat zij een einde maakt aan een lange periode van passiviteit. Deze strijd ontwikkelt zich op een moment dat de wereld geconfronteerd wordt met een grootschalige imperialistische oorlog, een oorlog waarin Rusland Oekraïne tegenover elkaar staan, maar die een mondiale reikwijdte heeft, met in het bijzonder een mobilisatie van de NAVO-landen. Een gewapende, maar ook een economische, diplomatieke en ideologische mobilisatie. In Westerse landen roepen regeringen op tot offers om ‘vrijheid en democratie te verdedigen’. Concreet betekent dit dat de proletariërs van deze landen de broekriem nog meer moeten aanhalen om ‘hun solidariteit met Oekraïne te betuigen’, in feite met de bourgeoisie van Oekraïne en die van de westerse landen.

De regeringen rechtvaardigen hun aanvallen ongegeneerd door te wijzen op de catastrofe van de opwarming van de aarde en de risico's van energie- en voedseltekorten (“de ergste voedselcrisis ooit” volgens de secretaris-generaal van de VN). Ze roepen op tot ‘soberheid’ en kondigen het einde aan van de ‘overvloed’ (om de onrechtvaardige woorden van de Franse president Macron te gebruiken). Maar tegelijkertijd versterken zij hun oorlogseconomie: de wereldwijde militaire uitgaven zijn in 2021 opgelopen tot 2.113 miljard dollar! Terwijl het Verenigd Koninkrijk tot de vijf landen met de hoogste militaire uitgaven behoort, heeft sinds het uitbreken van de oorlog in Oekraïne elk land in de wereld de bewapeningswedloop opgevoerd, met inbegrip van Duitsland, voor de eerste keer sinds 1945!

De regeringen roepen op tot ‘offers om de inflatie te bestrijden’. Dit is een onheilspellende farce, terwijl ze het alleen maar erger maken door de oorlogsuitgaven te laten exploderen. Dit is de toekomst die het kapitalisme en zijn rivaliserende nationale bourgeoisieën beloven: meer oorlogen, meer uitbuiting, meer vernietiging, meer ellende.

Dit is ook wat de stakingen van de arbeiders in het Verenigd Koninkrijk in de kiem in zich dragen, ook al zijn ze zich daar niet altijd

volledig van bewust: de weigering om steeds meer op te offeren voor de belangen van de heersende klasse, de weigering om offers te brengen voor de nationale economie en voor de oorlogsinspanning, de weigering om de logica van dit systeem te aanvaarden dat de mensheid naar een catastrofe en uiteindelijk naar haar ondergang leidt.

Dit is het enige alternatief: socialisme of de vernietiging van de mensheid.

De valstrikken van de bourgeoisie vermijden

Dit vermogen om de rug te rechten is des te opvallender omdat de arbeidersklasse in het Verenigd Koninkrijk de laatste jaren is murw gebeukt door de populistische ideologie, die de uitgebuitenen tegen elkaar opzet, hen verdeelt in 'autochtonen' en 'allochtonen', zwarten en blanken, mannen en vrouwen, en hen zelfs doet geloven dat Brexit, de terugtrekking op het eiland, de oplossing zou kunnen zijn.

Maar er zijn andere, veel verderfelijker en gevaarlijker valstrikken, die de bourgeoisie legt op het pad van de strijd.

De overgrote meerderheid van de huidige stakingen is uitgeschreven door de vakbonden, die zich dus opwerpen als de onontbeerlijke organisatie om de strijd te leiden en de uitgebuitenen te verdedigen. De vakbonden zijn onmisbaar, jazeker, maar alleen om de bourgeoisie te verdedigen en de nederlaag van de arbeidersklasse te organiseren.

Het volstaat eraan te herinneren in welke mate de overwinning van Thatcher mogelijk werd gemaakt dankzij het werk van de ondermijning door de vakbonden. In maart 1984, toen op brutale wijze 20.000 ontslagen werden aangekondigd in de koolmijnen, was de reactie van de mijnwerkers verbluffend: op de eerste dag van de staking werden 100 van de 184 mijnen gesloten. De stakers werden onmiddellijk omsingeld door een ijzeren korset van de vakbeweging. De vakbonden van spoorwegaarbeiders en zeevlieden steunden de beweging platonisch. De machtige vakbond van de dokwerkers stelde zich tevreden met twee late oproepen tot staking. De TUC (de nationale vakcentrale) weigerde de staking te steunen. De vakbonden van elektriciens en staalarbeiders waren ertegen. Kortom, de vakbonden saboteerden actief elke mogelijkheid van een gemeenschappelijke strijd.

Maar bovenal heeft de mijnwerkersbond, de NUM (National Union of Mineworkers), dit vuile werk afgemaakt door de mijnwerkers (meer dan een jaar lang!) op te sluiten in vergeefse gevechten met de politie in een poging te voorkomen dat de steenkool de cokesfabrieken zou verlaten. Dankzij deze vakbonds-sabotage, dankzij deze steriele en eindeloze bezettingen, kon de politierepressie des te gewelddadiger zijn.

Als diezelfde vakbonden in het Verenigd Koninkrijk vandaag radicale taal gebruiken en doen alsof ze pleiten voor de solidariteit tussen sectoren, en zelfs dreigen met een algemene staking, dan is dat omdat ze zich vasthechten aan de bezorgdheid binnen de arbeidersklasse, proberen op te vangen wat arbeiders drijft, wat hun woede, hun strijdbaarheid is en hun gevoel van de noodzaak om samen te strijden, om deze dynamiek beter te steriliseren en om te buigen. Achter de eenheidsleuze van hogere lonen voor allen worden de stakingen in werkelijkheid afzonderlijk van elkaar georganiseerd; van elkaar gescheiden en opgesloten in corporatistische onderhandelingen; bovenal doen zij er alles aan om alle werkelijke discussies tussen de arbeiders van de verschillende sectoren te vermijden. Er zijn nergens echte, de sector overschrijdende, algemene vergaderingen. Laat u dus niet misleiden door Lizz Truss, de favoriet om Boris Johnson te vervangen, die zegt dat zij 'niet' zal toestaan dat het Verenigd Koninkrijk 'door militante vakbondsleden wordt gegijzeld' als zij premier wordt. Zij treedt gewoon in de voetstappen van haar rolmodel, Margaret Thatcher; zij geeft de vakbonden geloofwaardigheid door ze voor te stellen als de meest strijdvaardige vertegenwoordigers van de arbeiders om, samen, de arbeidersklasse beter naar de nederlaag te leiden.

In Frankrijk hadden de vakbonden in 2019, geconfronteerd met de toename van de strijdbaarheid en de golf van solidariteit tussen de generaties, al dezelfde truc toegepast door te pleiten voor de 'convergentie van de strijd', een quasi-eenheidsbeweging, waarbij de betogers die op straat demonstreerden, per sector en per bedrijf waren opgedeeld.

Om in Groot-Brittannië, net als elders, een machtsverhouding op te bouwen die ons in staat zal stellen verzet te bieden tegen de niet aflatende aanvallen op onze levens- en arbeidsomstandigheden, die morgen nog gewelddadiger zullen worden, moeten we, waar we maar kunnen, samenkomen om de strijdmethoden te bediscussiëren en voor te stellen die de arbeidersklasse sterk hebben gemaakt en haar op bepaalde momenten in haar geschiedenis in staat hebben gesteld de bourgeoisie en haar systeem aan het wankelen te brengen:

- het zoeken naar steun en solidariteit buiten het 'eigen' bedrijf, de 'eigen' onderneming, de 'eigen' bedrijfstak, de 'eigen' stad, de 'eigen' regio, het 'eigen' land;
- de zelfstandige organisatie van de arbeidersstrijd, vooral via algemene vergaderingen, zonder de controle over te laten aan de vakbonden, de zogenaamde 'specialisten' van de strijd en de organisatie ervan;
- een zo breed mogelijke discussie over de algemene behoeften van de strijd, over de lessen die uit de gevechten en ook uit de nederlagen getrokken moeten worden, want er zullen nederlagen zijn, maar de grootste nederlaag is het ondergaan van de aanvallen zonder te reageren, de strijd beginnen is de eerste overwinning van de uitgebuitenen.

Als de terugkeer van massale stakingen in het Verenigd Koninkrijk de terugkeer van de strijdbaarheid van het wereldproletariaat betekent, dan is het ook van vitaal belang dat de zwakheden die de oorzaak waren van de nederlaag in 1985 worden overwonnen: het corporatisme en de vakbondsillusie. **De zelfstandigheid van de strijd, de eenheid en de solidariteit zijn de onmisbare bakens voor de voorbereiding van de strijd van morgen!**

We zijn leden van dezelfde klasse, een klasse verenigd door solidariteit in de strijd: het proletariaat. De strijd vandaag is onontbeerlijk, niet alleen om ons tegen de aanvallen te verdedigen, maar ook om deze klassenidentiteit op wereldschaal te heroveren, om de omverwerping voor te bereiden van dit systeem dat gelijkstaat met ellende en rampen.

In het kapitalisme is er geen oplossing: noch voor de vernietiging van de planeet, noch voor oorlogen, noch voor werkloosheid, noch voor preciaire werkomstandigheden, noch voor ellende. Alleen de strijd van het wereldproletariaat, met steun van alle onderdrukten en uitgebuitenen van de wereld, kan een alternatief bieden.

De massale stakingen in het Verenigd Koninkrijk zijn een oproep tot strijd voor de arbeiders in alle landen

Internationale Kommunistische Strooming, 27-08- 2022

We verspreiden dit pamflet in alle landen waar onze militanten aanwezig zijn. Degenen die het eens zijn met de inhoud van dit pamflet kunnen het downloaden op onze website en het zo goed mogelijk helpen verspreiden.

De IKS organiseert op:

- zaterdag 3 december een permanentie te Antwerpen
- zaterdag 28 Januari een open bijeenkomst te Utrecht (Kargadoor, Oude gracht 36).

U kunt zich inschrijven of ons contacteren via:
benelux@internationalism.org

Meer info op: nl.internationalism.org

